

I

(Rättsakter vilkas publicering är obligatorisk)

RÅDETS FÖRORDNING (EG) nr 859/2003

av den 14 maj 2003

om utvidgning av bestämmelserna i förordning (EEG) nr 1408/71 och förordning (EEG) nr 574/72 till att gälla de medborgare i tredje land som enbart på grund av sitt medborgarskap inte omfattas av dessa bestämmelser

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 63.4 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag ⁽¹⁾,

med beaktande av Europaparlamentets yttrande ⁽²⁾, och

av följande skäl:

- (1) Vid sitt extra möte i Tammerfors den 15–16 oktober 1999 tillkännagav Europeiska rådet att Europeiska unionen måste säkerställa en rättvis behandling av de medborgare i tredje land som lagligen vistas på medlemsstaternas territorium, ge dem rättigheter och skyldigheter som är jämförbara med EU-medborgarnas, stärka icke-diskriminering i det ekonomiska och sociala livet och i kulturlivet samt närma deras rättsliga ställning till den som medlemsstaternas medborgare åtnjuter.
- (2) I sin resolution av den 27 oktober 1999 ⁽³⁾ manade Europaparlamentet till ett snabbt infriande av löftena om rättvis behandling av de medborgare i tredje land som lagligen vistas på medlemsstaternas territorium och en definition av deras rättsliga ställning, med enhetliga rättigheter som ligger så nära EU-medborgarnas som möjligt.
- (3) Europeiska ekonomiska och sociala kommittén har även uppmanat till likabehandling på det sociala området mellan gemenskapens medborgare och medborgare i tredje land, bland annat i sitt yttrande av den 26 september 1991 om ställningen för migrerande arbetstagare från tredje land ⁽⁴⁾.
- (4) I artikel 6.2 i Fördraget om Europeiska unionen föreskrivs det att unionen som allmänna principer för gemenskapsrätten skall respektera de grundläggande rättigheterna, såsom de garanteras i Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grund-

läggande friheterna, undertecknad i Rom den 4 november 1950, och såsom de följer av medlemsstaternas gemensamma konstitutionella traditioner.

- (5) Denna förordning respekterar de grundläggande rättigheterna och iakttar de principer som erkänns bland annat i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, särskilt den anda som präglar artikel 34.2 i denna.
- (6) Att främja en hög nivå för socialt skydd och att öka livskvaliteten i medlemsstaterna utgör mål för gemenskapen.
- (7) När det gäller villkoren för socialt skydd för medborgare i tredje land, särskilt det system för social trygghet de omfattas av, ansåg rådet (sysselsättning och socialpolitik) i sina slutsatser av den 3 december 2001 att den samordning som skall gälla för medborgare i tredje land bör ge dem en uppsättning enhetliga rättigheter som ligger så nära EU-medborgarnas rättigheter som möjligt.
- (8) Rådets förordning (EEG) nr 1408/71 av den 14 juni 1971 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen ⁽⁵⁾, som är grunden för samordningen av systemen för social trygghet i de olika medlemsstaterna, och rådets förordning (EEG) nr 574/72 av den 21 mars 1972 om tillämpning av förordning (EEG) nr 1408/71 ⁽⁶⁾, skall för närvarande tillämpas endast på vissa medborgare i tredje land. De många och olika rättsliga instrument som används för att försöka lösa de problem med samordningen av medlemsstaternas system för social trygghet som uppstår för medborgare i tredje land i samma situation som medborgare i gemenskapen är en källa till rättslig och administrativ komplexitet. De leder till betydande svårigheter både för de berörda personerna, för arbetsgivarna och för de behöriga nationella socialförsäkringsorganen.

⁽¹⁾ EGT C 126 E, 28.5.2002, s. 388.

⁽²⁾ Yttrandet avgivet den 21 november 2002 (ännu ej offentliggjort i EUT).

⁽³⁾ EGT C 154, 5.6.2000, s. 63.

⁽⁴⁾ EGT C 339, 31.12.1991, s. 82.

⁽⁵⁾ EGT L 149, 5.7.1971, s. 2. Förordningen senast ändrad genom Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1386/2001 (EGT L 187, 10.7.2001, s. 1).

⁽⁶⁾ EGT L 74, 27.3.1972, s. 1. Förordningen senast ändrad genom kommissionens förordning (EG) nr 410/2002 (EGT L 62, 5.3.2002, s. 17).

- (9) Det bör därför föreskrivas att samordningsreglerna i förordning (EEG) nr 1408/71 och i förordning (EEG) nr 574/72 skall tillämpas på de medborgare i tredje land som lagligen vistas inom gemenskapen och som för närvarande inte omfattas av bestämmelserna i dessa förordningar på grund av sitt medborgarskap men uppfyller de övriga villkor som föreskrivs i den här förordningen. En sådan utvidgning är särskilt viktig inför Europeiska unionens kommande utvidgning.
- (10) Tillämpningen av förordning (EEG) nr 1408/71 och förordning (EEG) nr 574/72 på dessa personer ger dem varken rätt till inresa, vistelse eller bosättning eller tillträde till arbetsmarknaden i en medlemsstat.
- (11) Bestämmelserna i förordning (EEG) nr 1408/71 och förordning (EEG) nr 574/72 är enligt den här förordningen endast tillämpliga om den berörda personen redan lagligen vistas på en medlemsstats territorium. Laglig vistelse är således en nödvändig förutsättning för tillämpningen av dessa bestämmelser.
- (12) Bestämmelserna i förordning (EEG) nr 1408/71 och förordning (EEG) nr 574/72 är inte tillämpliga i en situation som i alla avseenden är begränsad till en enda medlemsstat. Detta är bland annat fallet när situationen för en medborgare i tredje land har anknytning endast till ett tredje land och en enda medlemsstat.
- (13) Villkoret för att rätten till arbetslöshetsbidrag enligt artikel 69 i förordning (EEG) nr 1408/71 skall behållas är att den berörda personen är registrerad som arbetsökande hos arbetsförmedlingen i varje medlemsstat som han reser till. Dessa bestämmelser får således tillämpas på en medborgare i tredje land endast om han, eventuellt med hänsyn till sitt uppehållstillstånd, har rätt att registrera sig som arbetssökande vid arbetsförmedlingen i den medlemsstat som han reser till och rätt att arbeta där lagligen.
- (14) Det bör antas övergångsbestämmelser för att skydda de personer som omfattas av denna förordning och för att undvika att de går miste om rättigheter på grund av att förordningen träder i kraft.
- (15) För att uppnå dessa mål är det nödvändigt och lämpligt att utvidgningen av tillämpningsområdet för reglerna om samordning av de nationella systemen för social trygghet sker genom en bindande gemenskapsrättsakt, som är direkt tillämplig i alla medlemsstater som deltar i antagandet av denna förordning.
- (16) Denna förordning påverkar inte rättigheter och skyldigheter enligt internationella avtal med tredje land där gemenskapen är part och som innehåller bestämmelser om förmåner som rör social trygghet.
- (17) Eftersom målen för den planerade åtgärden inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och därför, på grund av den planerade åtgärdens omfatt-

ning eller verkningar, bättre kan uppnås på gemenskapsnivå, får gemenskapen vidta åtgärder i överensstämmelse med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget. Enligt proportionalitetsprincipen, såsom den uttrycks i denna artikel, går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.

- (18) I enlighet med artikel 3 i det protokoll om Förenade kungarikets och Irlands ställning som är fogat till Fördraget om Europeiska unionen och Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen meddelade Irland och Förenade kungariket i skrivelser av den 19 och den 23 april 2002 att de önskar delta i beslutet om och tillämpningen av denna förordning.
- (19) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i det protokoll om Danmarks ställning som är fogat till Fördraget om Europeiska unionen och Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen deltar Danmark inte i antagandet av denna förordning som därför inte är bindande för eller tillämplig i Danmark.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Om inte annat följer av bestämmelserna i bilagan till denna förordning, skall bestämmelserna i förordning (EEG) nr 1408/71 och förordning (EEG) nr 574/72 tillämpas på de medborgare i tredje land som enbart på grund av sitt medborgarskap inte redan omfattas av de bestämmelserna samt deras familjemedlemmar och efterlevande, såvida de lagligen vistas inom en medlemsstats territorium och inte befinner sig i en situation som i alla avseenden är begränsad till en enda medlemsstat.

Artikel 2

1. Ingen rätt skall förvärfas enligt denna förordning för tid före den 1 juni 2003.
2. Alla försäkringsperioder och, i förekommande fall, alla anställningsperioder, perioder av verksamhet som egenföretagare eller bosättningsperioder som har fullgjorts enligt en medlemsstats lagstiftning före den 1 juni 2003 skall beaktas vid fastställande av rätt till förmåner enligt bestämmelserna i denna förordning.
3. Om inte annat följer av bestämmelserna i punkt 1, skall rätt till förmåner enligt denna förordning förvärfas även om försäkringsfallet inträffade före den 1 juni 2003.
4. Varje förmån som inte har beviljats eller som har innehållits på grund av en persons medborgarskap eller bosättningsort skall på dennes begäran beviljas eller på nytt utges från och med den 1 juni 2003, under förutsättning att de rättigheter som tidigare har fastställts inte har medfört utbetalning av ett engångsbelopp.

5. Rättigheter för personer som beviljats pension före den 1 juni 2003 kan på deras begäran omprövas med beaktande av bestämmelserna i denna förordning.

6. Om den begäran som avses i punkterna 4 eller 5 lämnas in inom två år från och med den 1 juni 2003, skall rättigheter förvärfvas enligt denna förordning med verkan från och med den dagen, utan att bestämmelser i någon medlemsstats lagstiftning om förverkande eller preskription av rättigheter skall kunna tillämpas på berörda personer.

7. Om den begäran som avses i punkterna 4 eller 5 lämnas in efter utgången av den tidsfrist som avses i punkt 6, skall de rättigheter som inte har förverkats eller preskriberats förvärfvas med verkan från och med den dag då begäran lämnas in, såvida inte förmånligare bestämmelser gäller enligt någon medlemsstats lagstiftning.

Artikel 3

Denna förordning träder i kraft den första dagen i den månad som följer på dess offentliggörande i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i medlemsstaterna, i enlighet med Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

Utfärdad i Bryssel den 14 maj 2003.

På rådets vägnar

A.-A. TSOCHATZOPOULOS

Ordförande

BILAGA

SÄRSKILDA BESTÄMMELSER SOM AVSES I ARTIKEL 1

I. TYSKLAND

I fråga om familjeförmåner skall denna förordning endast tillämpas på medborgare i tredje land som har ett uppehållstillstånd som motsvarar definitionen i tysk lag av "Aufenthaltserlaubnis" eller "Aufenthaltsberechtigung".

II. ÖSTERRIKE

I fråga om familjeförmåner skall denna förordning endast tillämpas på medborgare i tredje land som uppfyller villkoren enligt österrikisk lag för att varaktigt ha rätt till familjebidrag.
